

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central – R. Pulbere
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

Î N C H E I E R E

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului
judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari și Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans”, prin intermediul avocatului Tonu Alexandru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans”, prin intermediul avocatului Tonu Alexandru, împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la anularea actului de inspecție, prin care a fost rectificată valoarea în vamă, obligarea determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa importată, obligarea efectuării recalculării taxelor achitate și restituirea sumei achitate excesiv,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, prin care s-a respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 23 noiembrie 2017, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă :

La 02 februarie 2017, prin intermediul factorului poștal, avocatul Tonu Alexandru, împuternicit prin mandatul din 02 februarie 2017 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d.5), a depus în interesele societății cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la anularea actului de inspecție, prin care a fost rectificată valoarea în vamă, obligarea determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa importată, obligarea efectuării recalculării taxelor achitate și restituirea sumei achitate excesiv.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Tonu Alexandru a indicat că la 07 decembrie 2016 societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” a depus declarația vamală primară și declarația DVV-1 privind importul de kaki și clemantine.

A concretizat că Biroul Vamal Chișinău a întocmit actul de inspecție, prin care a solicitat prezentarea actelor suplimentare, însă având în vedere că toate actele de care dispunea societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” la acel moment au fost prezentate și de alte acte nu dispunea, autoritatea vamală a respins valoarea în vamă a mărfii declarată.

Informațiile solicitate se regăseau la actele atașate la declarația vamală, despre acest fapt fiind înștiințat colaboratorul vamal.

În urma majorării în vamă a valorii mărfii, conform procedurii vamale imperative au fost perfectate alte declarații vamale, în care societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” a fost nevoită să indice valoarea în vamă majorată.

A mai indicat că deși societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” a prezentat Biroului Vamal Centru toate documentele necesare conform Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 2007 și Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, solicitate de către autoritatea vamală și necesare pentru confirmarea valorii în vamă a mărfii importate, organul vamal a adoptat actul de inspecție din 07 decembrie 2016.

Consideră că societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” dispunea de toate documentele necesare privind confirmarea valorii în vamă a mărfii introduse pe teritoriul vamal, inclusiv factura invoice, care a fost determinată și declarată în baza valorii tranzacției cu marfa importată.

Avocatul Alexandru Tonu cere anularea actului de inspecție din 07 decembrie 2016, prin care a fost rectificată valoarea în vamă pentru marfa declarată la 07 decembrie 2016; obligarea Biroului Vamal Centru să aplice metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza tranzacției cu marfa importată la 07 decembrie 2016; obligarea Biroului Vamal Centru să efectueze recalcularea impozitelor plătite la perfectarea declarației vamale în baza valorii tranzacției cu marfa importată la 07 decembrie 2016 și restituirea sumei importului plătit în exces (f.d. 3-4).

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău din 23 noiembrie 2017 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” (f.d. 68, 73-76).

La 28 noiembrie 2017, prin intermediul factorului poștal, avocatul stagiar Cobîșenco Ion, împuternicit prin mandatul din 23 august 2017 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 55), a declarat în interesele societății cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Central din 23 noiembrie 2017 (f.d. 71), iar la 12 februarie 2018, prin trimitere poștală apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 83-84).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 27 februarie 2018 a respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” și a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Central din 23 noiembrie 2017 (f.d. 94-102).

În motivarea soluțiilor instanțele de judecată au reținut că societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” nu a prezentat toate documentele care ar permite calcularea valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției, având în vedere că documentele prezentate nu conțineau informația relevantă confirmării tranzacției cu privire la preț a contractului de vânzare-cumpărare. Instanțele de judecată au stabilit că actul administrativ contestat a fost emis în urma reverificării efectuate în conformitate cu prevederile legale și nu există temei pentru anularea acestuia.

La 28 martie 2018 prin trimitere poștală avocatul Tonu Alexandru a declarat în interesele societății cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs avocatul Tonu Alexandru a indicat că instanța de apel nu a ținut cont că societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” a

demonstrat posibilitatea evaluării în vamă a mărfii potrivit metodei nr. 1, adică în baza prețului plătit sau care urmează a fi plătit și a dat apreciere greșită facturii externe invoice, care demonstrează pe deplin prețul care urmează a fi plătit și temeinicia aplicării metodei 1 de evaluare a valorii mărfii în vamă.

Potrivit Acordului de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, la care Republica Moldova a aderat prin Protocolul din 08 mai 2011, ratificat prin Legea nr. 218-XV din 01 iunie 2001, taxele vamale se evaluează la valoarea reală care este valoarea de tranzacție, iar prin derogare de la această regulă, dreptul autorității vamale de a stabili, printr-o echivalență verificabilă, o altă valoare vamală este recunoscută numai în cazul imposibilității de determinare a valorii reale și în situația unor dubii rezonabile privind veridicitatea valorii declarate de importator.

La momentul vămuirii, societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” a anexat la declarațiile vamale: factura comercială (invoice), certificatul de origine, scrisoarea de trăsura internațională, permisul fitosanitar, pașaportul tehnic a mijlocului de transport, dovada cheltuielilor de transport, contractul de vânzare-cumpărare.

A mai relevat că actul principal ce atestă costul mărfurilor este factura, ce reprezintă o operațiune esențială în tranzacțiile internaționale, iar factura comercială numită în comerțul exterior „factura externă”, reprezintă documentul cel mai important în operațiunea de comerț exterior. Factura externă este un înscris întocmit de exportator, prin care se arată condițiile în care are loc de vânzarea de bunuri și servicii; ea cuprinde mărfurile comercializate și condițiile de comercializare aferente acestora.

Consideră ilegală obligativitatea prezentării de către recurent a calculului firmei producătoare pentru prețul de cost al mărfurilor evaluate, deoarece contravine pct. 14 lit. j) Regulamentul cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, care specifică că acest document se prezintă doar cu acordul firmei producătoare.

Consideră că Biroul Vamal Centru, având la dispoziție toate actele necesare, inclusiv factura, ordinul de încasare și actul de verificare reciprocă a facturilor, urma să determine valoarea în vamă a mărfii în conformitate cu metoda nr. 1 prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, iar celelalte încercări de aplicare a celorlalte metode urmează a fi calificate ca fiind ilegale și săvârșite prin abuz de drept.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 25 aprilie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat Biroului Vamal Centru o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective, însă, până la data examinării chestiunii cu privire la admisibilitatea recursului, referință nu s-a prezentat.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans”, prin intermediul avocatului Tonu Alexandru în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 22 martie 2018 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 27 februarie 2018 (f.d. 103) și recursul declarat la 28 martie 2018 este depus în interiorul termenului de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de avocatul Tonu Alexandru, împuternicit prin mandatul din 02 februarie 2017 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d.5), recurentul fiind partea în proces care a declanșat acțiunea, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, Completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul statuează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că în cererea de recurs societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans”, prin intermediul avocatului Tonu Alexandru a invocat temei de declarare a recursului prevederile art. 432 Codul de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans”, prin intermediul avocatului Tonu Alexandru a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel

s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu este suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans”, prin intermediul avocatului Tonu Alexandru în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans”, prin intermediul avocatului Tonu Alexandru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton